

Сумський державний педагогічний університет
імені А.С. Макаренка

НН інститут культури і мистецтв

Кафедра хорового диригування, вокалу та методики музичного навчання

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Фах

галузь знань 02 Культура і мистецтво

Спеціальність 025 Музичне мистецтво

освітня-програма/програми Музичне мистецтво

Мова навчання українська

Погоджено науково-методичною
комісією

НН інституту культури і мистецтв

« 30 » серпня 2019 р.

Голова

 О.Ф. Руденко

Розробники:

1. Фоломєєва Наталія Аркадіївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри хорового диригування, вокалу та методики музичного навчання

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри хорового диригування, вокалу та методики музичного навчання

Протокол № 1 від «29» серпня 2019 р.

Завідувач кафедри

І.П. Заболотний, професор, заслужений діяч мистецтв України

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 13	Магістр	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
		1-й, 2-й	1-й, 2-й
		Семестр	
Загальна кількість годин – 390		1-й, 2-й, 3-й	1-й, 2-й, 3-й
		Лекції	
		Практичні, семінарські	
		90 год.	26 год.
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		300 год.	364 год.
	Консультації:		
Вид контролю: екзамен, залік			

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою дисципліни є виконавська підготовка студентів до майбутньої професійної діяльності як концертного виконавця, розвиток їх основних навичок використання голосового апарата, вокальних прийомів та технік, розвиток необхідних вокальних навичок й умінь майбутніх магістрів музичного мистецтва, а також поглиблення оволодіння методикою розучування естрадних вокальних творів і розкриття їх художнього змісту та формування необхідних професійних компетенцій магістрів музичного мистецтва – майбутніх концертних виконавців. Засвоєння програмного матеріалу дисципліни «Фах» забезпечує оволодіння інтегральною компетенцією, а також загальними та фаховими компетенціями відповідно до освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво»: знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; здатність бути критичним і самокритичним; здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності; здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності; здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності; здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу; здатність оперувати професійною термінологією; здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології виконавської діяльності; здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві та музичній педагогіці; здатність ефективно використовувати музично – технічні засоби у виконавській діяльності. Опанування дисципліни «Фах» дозволить оволодіти навичками сольного виконання естрадних вокальних творів та використання вокальних прийомів у процесі сценічного виконавства.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Опанування навчальних дисциплін з відповідної фахової підготовки відповідно до освітньо – професійної програми «Музичне мистецтво» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 025 Музичне мистецтво сприятиме опануванню навчальної дисципліни «Фах» другого (магістерського) рівня вищої освіти.

3. Результати навчання за дисципліною

Результати навчання за дисципліною «Фах» передбачають оволодіння навичками сольного естрадного співу, репетиційної роботи та концертних виступів, а також досягнення автоматизму у роботі голосотвірного апарату, що дозволить демонструвати артистизм та виконавську культуру з дотриманням точності інтонування, витримування темпу, ритму, агогічних змін. Опанування дисципліни «Фах» передбачає також уміння відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію, особливостей драматургії, форми та художнього змісту та оволодіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, інтерпретацій, які

поглиблюються у процесі вивчення дисципліни «Виконавська інтерпретація». Вивчення дисципліни «Фах» передбачає розвиток здатності розвивати у суспільстві засобами музичного мистецтва загальнолюдські та мистецькі цінності, демократичні та естетичні ідеали, гуманістичну мораль та національну свідомість через розуміння мистецького змісту естрадного вокального мистецтва та виконавства.

<p>Знання: принципів охорони голосу та виконавської культури, критеріїв виконавства.</p> <p>Уміння: здійснювати виконавську діяльність, демонструвати артистизм, майстерність концертного виконавства.</p>	<p>ПРН 1</p>	<p>Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час виконавської (диригентської) діяльності.</p>
<p>Знання: особливостей стилів, жанрів, певної доби, до якої належать музичні твори.</p> <p>Уміння: здійснювати аналіз музичних творів, особливостей драматургії та художнього змісту музичних творів.</p>	<p>ПРН 3</p>	<p>Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.</p>
<p>Знання: змісту художньої інтерпретації музичного твору та його драматургічної концепції.</p> <p>Уміння: здійснювати відтворення драматургічної концепції музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.</p>	<p>ПРН 4</p>	<p>Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.</p>
<p>Знання: змісту виконавських інтерпретацій.</p> <p>Уміння: демонструвати володіння музично-аналітичними інтерпретаційними навичками у процесі концертного виконавства музичних творів.</p>	<p>ПРН 7</p>	<p>Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських інтерпретацій.</p>
<p>Знання: змісту основних понять та категорій музичного мистецтва.</p> <p>Уміння: демонструвати володіння музично-термінологічними знаннями та уміння використовувати їх у практичній діяльності.</p>	<p>ПРН 10</p>	<p>Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.</p>
<p>Знання: принципів організації репетиційної роботи та підготовки концертних номерів.</p> <p>Уміння: демонструвати здатність до організації та самоорганізації у процесі підготовки концертних номерів.</p> <p>Комунікація: взаємодія та комунікація з колегами у процесі репетиційної роботи.</p>	<p>ПРН 11</p>	<p>Організовувати та здійснювати репетиційну роботу у процесі підготовки концертних номерів.</p>

<p>Знання: змісту етичних норм; етичних норм взаємодії та комунікації.</p> <p>Уміння: демонструвати здатність до здійснення усіх видів комунікації з колегами та соціальними партнерами.</p> <p>Комунікація: взаємодія та комунікація у сфері сценічного виконавства.</p>	ПРН 12	<p>Здатність з дотриманням етичних норм здійснювати взаємодію та комунікацію з колегами, соціальними партнерами.</p>
<p>Знання: змісту професійної комунікації у процесі концертного виконання музичних творів; етичних норм взаємодії та комунікації.</p> <p>Уміння: демонструвати здатність до діалогу та співробітництва в умовах професійної діяльності у мистецькому закладі.</p> <p>Комунікація: взаємодія та комунікація у сфері сценічного виконавства.</p>	ПРН 13	<p>Здатність співробітництва, діалогу та реалізації продуктивних форм взаємодії у мистецькому закладі.</p>
<p>Знання: методики організації самостійної роботи за фахом, критеріїв якісного виконання музичних творів.</p> <p>Уміння: організовувати самостійну роботу за фахом, самокритично оцінювати власне виконання, оволодівати новими виконавськими прийомами та техніками.</p>	ПРН 14	<p>Здатність здійснення самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, критичності і самокритичності у професійній діяльності.</p>
<p>Знання: змісту музичного мистецтва, мистецьких цінностей, естетичних ідеалів та національної свідомості.</p> <p>Уміння: розвивати мистецькі цінності, демократичні та естетичні ідеали, гуманістичну мораль та національну свідомість засобами музичного мистецтва.</p> <p>Комунікація: сценічна взаємодія зі слухачами та іншими артистами.</p>	ПРН 15	<p>Здатність розвивати у суспільстві засобами музичного мистецтва загальнонародські та мистецькі цінності, демократичні та естетичні ідеали, гуманістичну мораль та національну свідомість.</p>

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90 – 100	<p>Студент володіє методичними знаннями з «Фаху» у межах програми, вміє використовувати набуті знання і практичні уміння у практичній діяльності. Здатен здійснювати яскраву виконавська інтерпретація музичних творів у процесі концертного виконавства, дотримуватися партитури та точно інтонувати. Володіє сформованими вокально-технічними навичками, які виявляє в процесі виконання. Емоційно, творчо, виразно виконує естрадний</p>

	вокальний твір, адекватно передаючи його художній образ.
82 – 89	Студент має міцні ґрунтовні знання про сценічне естрадне вокальне виконавство, володіє вокально-технічними вміннями, навичками у межах програми. Дотримується партитури, інтонує без суттєвих помилок, демонструє елементи власної виконавської інтерпретації, може помітити, проаналізувати недоліки власного вокального виконання, неточності у інтонуванні і виправити їх самостійно.
74 – 81	Студент розуміє особливості естрадного вокального виконавства, але має стандартне мислення, не завжди може сформулювати власні висновки та створити виконавську інтерпретацію. В цілому дотримується партитури, коректно будує виконавський план твору, але при цьому припускається окремих неточностей у інтонуванні та використанні вокальних прийомів які зданий самостійно виправити. Припускається неточностей у відтворенні музичного образу.
64 – 73	Студент може відтворити музичний образ, але не завжди послідовно дотримується партитури, припускається інтонаційних неточностей у виконанні вокального твору, недоречностей у виконавській інтерпретації. Недостатньо стійкі вокально-технічні навички, виконавська інтерпретація непереконлива, спостерігаються помилки у використанні вокальних прийомів у побудові виконавського плану вокального твору, але є позитивні зміни у вокально - виконавському розвитку студента.
60 – 63	Студент загалом може відтворити музичний образ, але у процесі виконання припускається відхилень від партитури, інтонаційних неточностей, порушує норми виконавської інтерпретації, однак здатний виправити помилки за допомогою викладача. Нестійкі вокально-технічні навички, спостерігаються помилки в використанні вокальних прийомів та побудові виконавського плану вокального твору, але є певні позитивні зміни у виконавському розвитку студента.
35 – 59	Студент здатний сприймати та відтворювати окремі фрагменти вокальних творів, знайомий з партитурою, але не здатний точно інтонувати та використовувати доцільні вокально-технічні прийоми. Розвиток вокально-технічних навичок на низькому рівні. Робить багато помилок і не може їх виявити. Виконавська компетенція недостатньо сформована. Виконавська інтерпретація не відповідає художньому образу твору.
1 – 34	У студента розуміння естрадного вокального виконавства, сприйняття музичного образу на дуже низькому рівні, слабо сформоване художньо-естетичне, вокально – технічне мислення, неточне інтонування. Відсутні елементарні знання з естрадного

вокального виконавства та вокально-технічні навички. Виконавська компетентність у процесі опанування навчальної дисципліни не сформована. Студент не здатен виконати вокальний твір повністю.

Розподіл балів у першому семестрі (екзамен)

Поточний контроль				Разом	Підсумковий (екзамен)	Сума
РОЗДІЛ 1		РОЗДІЛ 2				
Т 1.1	Т 1.2	Т 1.3	Т 2.1			
Поточний контроль				63	25	100
15	16	16	16			
Контроль самостійної роботи				12		
3	3	3	3			

Т 1.1, Т 1.2 ... – теми розділів

Розподіл балів у другому семестрі (екзамен)

Поточний контроль					Разом	Підсумковий (екзамен)	Сума
РОЗДІЛ 2		РОЗДІЛ 3					
Т 2.2	Т 2.3	Т 3.1	Т 3.2	Т 3.3			
Поточний контроль					63	25	100
13	13	12	12	13			
Контроль самостійної роботи					12		
2	3	2	2	3			

Т 2.2, Т 2.3 ... – теми розділів

Розподіл балів у третьому семестрі (залік)

Поточний контроль			Разом	Сума
РОЗДІЛ 4				
Т 4.1	Т 4.2	Т 4.3		
Поточний контроль			75	100
25	25	25		
Контроль самостійної роботи			25	
8	8	9		

Т 4.1, Т 4.2 ... – теми розділів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
------------	-------------	-------------------------------

за всі види навчальної діяльності		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Конкурсний сценічний виступ, фестивальний сценічний виступ, публічний сценічний виступ, академічний концерт, контрольне прослуховування; екзамен, залік.

6. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Формування вокально – технічних навичок виконавця.

Розділ 2. Формування художньо – виконавських навичок виконавця.

Розділ 3. Удосконалення вокально – технічних навичок виконавця.

Розділ 4. Удосконалення художньо – виконавських навичок виконавця.

7.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Формування вокально – технічних навичок виконавця.

Тема 1.1. Основні принципи гігієни та охорони голосу естрадного співака. (Вивчення принципів охорони голосу та гігієни голосотвірного апарату, відчуття «вокальної стомлюваності» естрадних співаків)

Тема 1.2. Поєднання емоційного стану з технічними завданнями фонаційного процесу. (Подолання сценічного хвилювання, робота з «виконавською надійністю» естрадного співака)

Тема 1.3. Вирівнювання тембрового звучання голосу на всіх ділянках діапазону. (Покращення використання резонаторів, автоматизація між регістрових переходів, темброва стабільність)

Розділ 2. Формування художньо – виконавських навичок виконавця.

Тема 2.1. Розвиток навички свідомого фіксування вібраційних відчуттів в зонах голосотвірного апарату. (Удосконалення свідомого м'язового контролю фонаційного апарату та відчуття «роботи» «вокального» апарату)

Тема 2.2. Формування свідомого вокального слуху. (Автоматизація вокально-слухового контролю естрадного співака у процесі репетиційної та концертної діяльності)

Тема 2.3. Доведення до автоматизму комплексу вокально – технічних навичок. (Виведення з під свідомого контролю базових вокально-технічних навичок, необхідних у сольному естрадному вокальному виконавстві)

Розділ 3. Удосконалення вокально – технічних навичок виконавця.

Тема 3.1. Загальні принципи вокально-слухового діагностування співацького процесу. (Удосконалення навичок вокально-слухового контролю та самоконтролю фонаційного процесу у поєднанні з художнім змістом естрадних вокальних творів)

Тема 3.2. Робота над музичною декламацією і музичним виконавством. (Напрацювання навичок коректної дикції як важливої складової естрадного вокального виконавства)

Тема 3.3. Робота над інтонаційною виразністю співочого голосу. (Удосконалення інтонаційної виразності голосу естрадного співака)

Розділ 4. Удосконалення художньо – виконавських навичок виконавця.

Тема 4.1. Формування стилістичної виразності співочого голосу. (Напрацювання стилістичної виразності голосу естрадного співака)

Тема 4.2. Робота над вірним резонуванням голосу. (Удосконалення використання резонаторів у процесі сольного естрадного вокального виконавства)

Тема 4.3. Робота над артикуляційною і дикційною виразністю. (Покращення звучання естрадних вокальних творів через розвиток артикуляції, дикційною виразністю та їх поєднанням з використанням вокально-технічних прийомів).

7.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин	
	Денна форма	Заочна форма
	а д у тому числі	а д у тому числі

		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост. роб.		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост. роб.
РОЗДІЛ 1. Формування вокально – технічних навичок виконавця.												
Тема 1.1. Основні принципи гігієни та охорони голосу естрадного співака.	30		6			24	32		2			30
Тема 1.2. Поєднання емоційного стану з технічними завданнями фонаційного процесу.	34		8			26	32		2			30
Тема 1.3. Вирівнювання тембрового звучання голосу на всіх ділянках діапазону.	34		8			26	32		2			30
РОЗДІЛ 2. Формування художньо – виконавських навичок виконавця												
Тема 2.1. Розвиток навички свідомого фіксування вібраційних відчуттів в зонах голосотвірного апарату.	30		6			24	32		2			30
Тема 2.2. Формування свідомого вокального слуху.	32		8			24	32		2			30
Тема 2.3. Доведення до автоматизму комплексу вокально – технічних навичок.	34		8			26	32		2			30
РОЗДІЛ 3. Удосконалення вокально – технічних навичок виконавця												
Тема 3.1. Загальні принципи вокально-слухового діагностування співацького процесу.	30		6			24	32		2			30
Тема 3.2. Робота над музичною декламацією і музичним виконавством.	32		8			24	32		2			30
Тема 3.3. Робота над інтонаційною виразністю співочого голосу.	34		8			26	34		2			32
РОЗДІЛ 4. Удосконалення художньо – виконавських навичок виконавця												
Тема 4.1. Формування стилістичної виразності співочого голосу.	34		8			26	32		2			30
Тема 4.2. Робота над вірним резонуванням голосу.	32		8			24	34		2			32
Тема 4.3. Робота над артикуляційною і дикційною виразністю.	34		8			26	34		4			30
Усього годин	390		90			300	390		26			364

Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма

Тема 1.1. Основні принципи гігієни та охорони голосу естрадного співака.			
1	Основи охорони та гігієни голосу та естрадного співака.	2	2
2	Відчуття «вокальної стомлюваності» естрадних співаків та його недопущення.	2	
3	Вокальні техніки, використання яких посилює навантаження на фонаційний апарат.	2	
Тема 1.2. Поєднання емоційного стану з технічними завданнями фонаційного процесу.			
4	Вплив сценічного хвилювання на вокально-виконавський процес.	2	
5	Розвиток «виконавської надійності» естрадного співака.	2	2
6	Емоційний стан як основа сценічного образу естрадного співака.	2	
7	Поєднання емоційного стану з технічними завданнями фонаційного процесу.	2	
Тема 1.3. Вирівнювання тембрового звучання голосу на всіх ділянках діапазону.			
8	Покращення використання резонаторів естрадного співака.	2	
9	Автоматизація між регістрових переходів естрадного співака у процесі виконання.	2	2
10	Темброва стабільність у різних частинах діапазону.	2	
11	Вирівнювання тембрового звучання голосу на всіх ділянках діапазону.	2	
Тема 2.1. Розвиток навички свідомого фіксування вібраційних відчуттів в зонах голосотвірного апарату.			
12	Удосконалення свідомого м'язового контролю фонаційного апарату естрадного співака.	2	2
13	Використання технічних засобів для поглиблення природного вібрато естрадного співака.	2	
14	Розвиток навички свідомого фіксування вібраційних відчуттів в зонах голосотвірного апарату.	2	
Тема 2.2. Формування свідомого вокального слуху.			
15	Тренування вокального слуху естрадного співака.	2	
16	Автоматизація вокально-слухового контролю естрадного співака у процесі виконання.	2	2
17	Використання технічних засобів для розвитку вокально-слухового контролю естрадного співака.	2	
18	Формування свідомого вокального слуху.	2	
Тема 2.3. Доведення до автоматизму комплексу вокально – технічних навичок.			
19	Опанування вокальних прийомів, які використовуються у естрадному співі.	2	
20	Застосування особливих технік звуковидобування у сучасному естрадному вокальному виконавстві.	2	
21	Використання технічних засобів у поєднанні з вокальними прийомами у процесі сценічного виконавства.	2	2

22	Доведення до автоматизму комплексу вокально – технічних навичок естрадного співака.	2	
Тема 3.1. Загальні принципи вокально-слухового діагностування співацького процесу.			
23	Комплексність естрадного вокального виконавства у вокально-технічному музично-технічному та художньо-образному компонентах.	2	
24	Музично-технічні засоби поглиблення вокально-слухового контролю під час концертних виступів.	2	
25	Удосконалення навичок вокально-слухового контролю та самоконтролю фонаційного процесу у поєднанні з художнім змістом естрадних вокальних творів.	2	2
Тема 3.2. Робота над музичною декламацією і музичним виконавством.			
26	Оптимізація дикційної складової вокального виконавства естрадного співака.	2	2
27	Музично-технічні компоненти, що забезпечують корекцію дикційних недоліків.	2	
28	Розвиток навичок коректної дикції як важливої складової естрадного вокального виконавства.	2	
29	Удосконалення музичної декламації у системі сучасного виконавства.	2	
Тема 3.3. Робота над інтонаційною виразністю співочого голосу.			
30	Точне інтонування в дискурсі сценічно-виконавської майстерності естрадного співака.	2	
31	Розвиток навички вокально-слухового контролю для забезпечення точності інтонування естрадного співака.	2	
32	Вокальні прийоми «неточного інтонування» у сучасному естрадному вокальному мистецтві.	2	
33	Удосконалення інтонаційної виразності голосу естрадного співака.	2	2
Тема 4.1. Формування стилістичної виразності співочого голосу.			
34	Стилістична залежність твору та вокальної техніки виконавця як засіб виразності естрадного співака.	2	
35	Вокально-технічні прийоми та музично-технічні засоби у естрадному вокальному сценічному виконавстві.	2	
36	Напрацювання стилістичної виразності голосу естрадного співака.	2	2
37	Формування стилістичної виразності співочого голосу естрадного співака.	2	
Тема 4.2. Робота над вірним резонуванням голосу.			
38	Удосконалення використання резонаторів у процесі естрадного вокального виконавства.	2	
39	Технічна і художня складові створення виконавської індивідуальної інтерпретації естрадного вокального твору.	2	2

40	Поєднання сценічної пластики з вокальним виконавством у роботі естрадного співака.	2	
41	Взаємодія зі звукорежисером у процесі репетиційної та концертної роботи естрадного співака.	2	
Тема 4.3. Робота над артикуляційною і дикційною виразністю.			
42	Оптимізація дикції і артикуляції у процесі естрадного співу.	2	
43	Автоматизація з використання вокально-технічних прийомів та технічних засобів у процесі сценічного виконавства.	2	
44	Удосконалення артикуляційної і дикційної виразності естрадного співака.	2	2
45	Створення комплексної інтерпретації естрадних вокальних творів з максимальною реалізацією технічних та художніх можливостей естрадного співака у процесі сценічного виконавства.	2	2
Разом		90	26

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
Тема 1.1. Основні принципи гігієни та охорони голосу естрадного співака.			
1	Визначення вокального діапазону естрадного співака як одна з основ охорони голосу естрадного співака.	4	4
2	Основні принципи гігієни фонаційного апарату естрадного співака.	5	6
3	Основи охорони голосу естрадного співака.	5	6
4	Відчуття «вокальної стомлюваності» естрадних співаків та його недопущення.	5	8
5	Вокальні техніки, використання яких посилює навантаження на фонаційний апарат.	5	6
Тема 1.2. Поєднання емоційного стану з технічними завданнями фонаційного процесу.			
6	Вплив сценічного хвилювання на вокально-виконавський процес.	5	6
7	Сценічне хвилювання вокаліста та його подолання.	5	6
8	Розвиток «виконавської надійності» естрадного співака.	6	6
9	Емоційний стан як основа сценічного образу естрадного співака.	5	6
10	Поєднання емоційного стану з технічними завданнями фонаційного процесу.	5	6
Тема 1.3. Вирівнювання тембрового звучання голосу на всіх ділянках діапазону.			
11	Тембр як основа виконавської індивідуальності естрадного співака.	5	6
12	Покращення використання резонаторів естрадного співака.	5	6
13	Автоматизація міжрегістрових переходів естрадного	5	6

	співака у процесі виконання.		
14	Темброва стабільність у різних частинах діапазону.	6	6
15	Вирівнювання тембрового звучання голосу на всіх ділянках діапазону.	5	6
Тема 2.1. Розвиток навички свідомого фіксування вібраційних відчуттів в зонах голосотвірного апарату.			
16	Вокальні техніки свідомого контролю фонаційного апарату.	4	6
17	Удосконалення свідомого м'язового контролю фонаційного апарату естрадного співака.	5	6
18	Відчуття «роботи» фонаційного апарату естрадного співака.	5	6
19	Використання технічних засобів для поглиблення природного вібрато естрадного співака.	5	6
20	Розвиток навички свідомого фіксування вібраційних відчуттів в зонах голосотвірного апарату.	5	6
Тема 2.2. Формування свідомого вокального слуху.			
21	Тренування вокального слуху естрадного співака.	5	6
22	Вокально-слуховий контроль у процесі сценічно-виконавської діяльності як основа точного інтонування.	4	6
23	Автоматизація вокально-слухового контролю естрадного співака у процесі виконання.	5	6
24	Використання технічних засобів для розвитку вокально-слухового контролю естрадного співака.	5	6
25	Формування свідомого вокального слуху.	5	6
Тема 2.3. Доведення до автоматизму комплексу вокально – технічних навичок.			
26	Вокальні техніки у естрадному виконавстві.	5	6
27	Опанування вокальних прийомів, які використовуються у естрадному співі.	5	6
28	Застосування особливих технік звуковидобування у сучасному естрадному вокальному виконавстві.	5	6
29	Використання технічних засобів у поєднанні з вокальними прийомами у процесі сценічного виконавства.	5	6
30	Доведення до автоматизму комплексу вокально – технічних навичок естрадного співака.	6	6
Тема 3.1. Загальні принципи вокально-слухового діагностування співацького процесу.			
31	Вокально-слуховий контроль та самоконтроль як складові виконавської майстерності естрадного співака.	5	6
32	Загальні принципи вокально-слухового діагностування співацького процесу.	4	6
33	Комплексність естрадного вокального виконавства у вокально-технічному музично-технічному та художньо-образному компонентах.	5	6
34	Музично-технічні засоби поглиблення вокально-слухового контролю під час концертних виступів.	5	6

35	Удосконалення навичок вокально-слухового контролю та самоконтролю фонаційного процесу у поєднанні з художнім змістом естрадних вокальних творів.	5	6
Тема 3.2. Робота над музичною декламацією і музичним виконавством.			
36	Дикція в системі конферансу та вокального виконавства.	4	6
37	Оптимізація дикційної складової вокального виконавства естрадного співака.	5	6
38	Музично-технічні компоненти, що забезпечують корекцію дикційних недоліків.	5	6
39	Розвиток навичок коректної дикції як важливої складової естрадного вокального виконавства.	5	6
40	Удосконалення музичної декламації у системі сучасного виконавства.	5	6
Тема 3.3. Робота над інтонаційною виразністю співочого голосу.			
41	Точне інтонування в дискурсі сценічно-виконавської майстерності естрадного співака.	5	6
42	Розвиток навички вокально-слухового контролю для забезпечення точності інтонування естрадного співака.	5	6
43	Вокальні прийоми «неточного інтонування» у сучасному естрадному вокальному мистецтві.	5	6
44	Удосконалення інтонаційної виразності голосу естрадного співака.	5	6
45	Оптимізація інтонаційної виразності співочого голосу естрадного співака.	6	8
Тема 4.1. Формування стилістичної виразності співочого голосу.			
46	Стиль вокального виконавства як елемент сценічно-виконавської майстерності естрадного співака.	5	6
47	Стилістична залежність твору та вокальної техніки виконавця як засіб виразності естрадного співака.	5	6
48	Вокально-технічні прийоми та музично-технічні засоби у естрадному вокальному сценічному виконавстві.	5	6
49	Напрацювання стилістичної виразності голосу естрадного співака.	6	6
50	Формування стилістичної виразності співочого голосу естрадного співака.	5	6
Тема 4.2. Робота над вірним резонуванням голосу.			
51	Удосконалення використання резонаторів у процесі естрадного вокального виконавства.	5	6
52	Оптимізація природного резонування голосу естрадного співака.	5	6
53	Технічна і художня складові створення виконавської індивідуальної інтерпретації естрадного вокального твору.	4	6
54	Поєднання сценічної пластики з вокальним виконавством у роботі естрадного співака.	5	8
55	Взаємодія зі звукорежисером у процесі репетиційної та	5	6

	концертної роботи естрадного співака.		
Тема 4.3. Робота над артикуляційною і дикційною виразністю.			
56	Дикційна виразність у естрадному сценічному вокальному виконавстві.	5	6
57	Оптимізація артикуляції у процесі естрадного співу.	5	6
58	Автоматизація з використання вокально-технічних прийомів та технічних засобів у процесі сценічного виконавства.	5	6
59	Удосконалення артикуляційної і дикційної виразності естрадного співака.	5	6
60	Створення комплексної інтерпретації естрадних вокальних творів з максимальною реалізацією технічних та художніх можливостей естрадного співака у процесі сценічного виконавства.	6	6
Разом		300	364

8. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Антонюк А. Постановка голосу: *Навчальний посібник* для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Українська ідея, 2000. 199 с.
2. Антонюк В. Українська вокальна школа: етнокультурологічний аспект : *Монографія*. Київ: Українська ідея, 2001. 144 с.
3. Базиликот Б.О. Орфоепія в співі: *Навчальний посібник* для студентів вищих навчальних закладів, Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2001. 126 с.
4. Гнидь Б. П. Історія вокального мистецтва: *підручник*. Київ: НМАУ ім. П.І. Чайковського, 1997.
5. Давидов М. А. Наукові перспективи української вокальної школи. *Музикознавчі записки*. 2004. № 2.
6. Дрожжина Н.В. Актуальні задачі підготовки естрадного певця на сучасному етапі розвитку музикального мистецтва естради // *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти: Зб. наук, праць*. 2004. Харків: ХДУМ ім. Котляревського. Вип. 13. С 149-160.
7. Дрожжина Н. В. Вокальне виконавство в системі музичного мистецтва естради: дис. ... канд. мистецтвознавства; ХДУМ ім. І. П.Котляревського. Харків, 2008. 186 с.
8. Дрожжина Н. В. Феномен личности на эстраде: к методике анализа исполнительского имиджа (на примере творчества Эдит Пиаф) / Н. В. Дрожжина. *Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті : зб. наук. пр. вузів художньо-буд. профілю України і Росії* Харків: ХДАДіМ. 2008. Вип. 1/3. С. 15-20.
9. Дрожжина Н. В. Функції мікрофону у вокальному виконавстві на естраді. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти: Зб. наук, праць*. Харків: ХДУМ ім. Котляревського. 2005. Вип. 15. С. 77-86.
10. Колодуб І. С. Теорія вокального мистецтва. Харків, 1996. 187 с.
11. Кушка Я.С. Методика навчання співу: Посібник з основ вокальної майстерності. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2010. 288 с.

12. Мозговий М. П. Становлення і тенденції розвитку української естрадної пісні : автореф. дис... канд. мистецтвознавства: 17.00.01 – теорія та історія культури. Київ, 2007. 19 с.
13. Музична естрада. Словник / Укладач В. М. Откидач. Харків: Видавець І.В. Якубенко, 2004. 445 с.
14. Поплавський М. М. Антологія сучасної української естради. Київ: Преса України, 2004. 416 с.
15. Прохорова Л. В. Українська естрадна вокальна школа: *навчальний посібник*. Вінниця, 2006. 345 с.
16. Словник-довідник співака : Навчальний посібник [Інформаційно- довідкове видання] Уклад. Д. І. Балдинюк, Н. А. Балдинюк, видання друге. Умань: РВЦ «Софія», 2015. 108 с.
17. Фоломєєва Н.А. Значення кавер-версій в контексті виконавської інтерпретації сучасних вокальних творів у процесі фахової підготовки студентів у класі естрадного вокалу. *Наукові записки / Ред. кол.: В.Ф. Черкасов, В.В. Радул, Н.С. Савченко та ін. Випуск 169. Серія: Педагогічні науки. Кропивницький: РВВ ЦДПУ ім. В. Вінниченка, 2018. С. 160-163.*
18. Фоломєєва Н.А. Методика охорони та гігієни голосу студентів – вокалістів педагогічних ВНЗ. *Науковий журнал «Молодий вчений»*. № 11.1 (38.1). Херсон: «Видавничий дім «Гельветика», 2016. С. 100-103.
19. Фоломєєва Н.А. Особливості окремих вокальних прийомів у класі естрадного вокалу у процесі фахової підготовки у ННІ культури і мистецтв. *Актуальні проблеми розвитку освіти і науки в умовах глобалізації*. Матеріали ІІ всеукраїнської наукової конференції (28-29 жовтня 2016 р., м. Дніпро). Частина І. / Наук. ред. О.Ю. Висоцький. – Дніпро: Роял Принт. С.111-113.
20. Фоломєєва Н.А. Фахова підготовка студентів до сценічно-виконавської діяльності в класі естрадного співу. *Професійна освіта: проблеми і перспективи/ІІТО НАПН України*. Київ: ІІТО НАПН України, 2017. Випуск 13. С. 93-98.
21. Швачко Т. Вокальна школа: Традиції і сучасність. Київ: Музика, 1983. С. 28-29.
22. Юцевич Ю.Є. Музика: Словник-довідник. Тернопіль: навчальна книга – Богдан, 2003. 689 с.
23. Юцевич Ю.Є. Теорія і методика формування та розвитку співацького голосу. Київ, 1998. 299 с.
24. Folomieieva Natalya. Method of use of technical tools and software in the processes of professional training of future artist - vocalist. *Open eeducational E-environment of modern university*. № 5 (2018). [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://openedu.kubg.edu.ua/journal/index.php/openedu/article/view/137/238#.XCc92B8ufDc>
25. Folomieieva Natalya. Use of vocal techniques in vocal class in the process of professional training. *Knowledge. Education. Law. Management*. № 3 (23), 2018. P. 190-199.

Додаткові:

1. Антонюк В. Г. Основи вокальної методики : *робоча програма*. Київ: НМАУ, 2006. 24 с.

2. Антонюк В. Г. Основи вокальної методики : *робоча програма*. Київ: НМАУ, 2006. 18 с.
3. Антонюк В. Г. Традиції української вокальної школи : *монографія*. Київ: Українська ідея, 1998. 148 с.
4. Антонюк В. Г. Українська вокальна школа : етнокультурологічний аспект : *монографія*. Київ : Українська ідея, 2001. 144 с.
5. Антонюк В. Г. Постановка голосу: *Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів*. Київ: Вища школа, 2000.
6. Антонюк В. Г. Формування індивідуального виконавського стилю : культурно-антропологічний аспект : *наукове дослідження*. Київ: КНУКіМ, 1999. 24 с.
7. Вокальне мистецтво: *Посібник*. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://posibnyku.vntu.edu.ua/Pr_cult/content/roz14.html
8. Вокальне слово і дикція [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zorepad.at.ua/publ/vokalne_slovo_i_dikcija/1-1-0-2
9. Вокальні вправи для навчання сольного співу. Рекомендовано студентам з додаткової спеціалізації «Керівник дитячого (художнього) хорового колективу» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://ukped.com/statti/teorija-navchannja/5322-vokalni-vpravu-dlia-navchannia-solnoho-spivu-rekomendovano-studentam-z-dodatkovoi-spetsializatsii-kerivnyk-dytiachoho-khudozhnoho-khorovoho-kolektyvu.html>
10. Дрожжина Н, В. К проблеме сочетания эстрадного вокала с хореографией и пластикой. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти: Зб. наук, праць*. Харків: Стиль-Іздат, 2003. Вип. 2. С. 107-114
11. Євтушенко Д. Питання вокальної педагогіки. Київ, 1987. 187 с.
12. Івасюк В. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://iwasyuk.narod.ru>.
13. Кушка Я.С. Методика навчання співу: *Посібник з основ вокальної майстерності*. Тернопіль: Начальна книга – Богдан, 2010. 288 с.
14. Микита М. Практичні основи вокального мистецтва. Київ, 1985. 232 с.
15. Музичне виконавство: вокальне мистецтво. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.culturalstudies.in.ua/knigi_15_6.php
16. Павленко Т. П. Аспекти фізіології та медицини у постановці голосу. Вінниця: Нова книга, 2008. 350с.
17. Прядко О. Розвиток співацького голосу: *методичні рекомендації для викладачів вокалу та студентів музично- педагогічних факультетів вищих навчальних закладів Кам'янець-Подільський: ПП Буйницький О.А.*, 2009. 92с.
18. Самая Т. В. Естетичні проблеми саунду у естрадному вокальному виконавстві. Київ, 2007. 63с.
19. Солодовник В. В. Естрада. Енциклопедія сучасної України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://esu.com.ua/search_articles.php?id=18031
20. Хрестоматія для сольного співу. У трьох частинах. Київ. Музична Україна, 2006. 399 с.
21. Adams D. A Handbook of Diction for Singers: Italian, German, French. New York: Oxford University Press, 1999. 175 p.

22. Carter H. Vocal Warm-ups and Vocalises. Huntington Beach, CA.: Goldenwest College Publication, 2003. 214 p.
23. Riggs S. Singing for the Stars: A Complete Program for Training Your Voice. Los Angeles, CA: Alfred Publishing Co., Inc, 1998. 168 p.
24. Rodenburg P. The Right to speak. Working with the Voice. New York: Routledge, A Theatre Arts Books, 1992. 234 p.
25. Sadolin C. Complete Vocal Technique. Copenhagen: Shout Publications, 2012. 19 p.
26. Sadolin C. Complete vocal technique. København: Shout Publ., 2012. 118 p.
27. Schmidt J. Basics of Singing. 4th ed. New York: Simon & Schuster Macmillan, 1998. 285 p.
28. Stoloff B. Blues Scatitudes. Vocal improvisation on the blues. Brooklyn, New York: Gerard and Sarzin Publishing Co., 2003. 77 p.
29. Stoloff B. Scat! Vocal improvisation techniques. Brooklyn, New York: Gerard and Sarzin Publishing Co., 2001. 128 p.
30. Welch, G. F. Theoretical perspectives on singing accuracy: an introduction to the special issue on singing accuracy (Part 1). *Music Perception: An Interdisciplinary Journal*, 32(3), 2015. P. 227-231.

**9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення,
використання яких передбачає навчальна дисципліна
(за потребою)**

Обладнання для практичних занять з курсу: «Фах»: ноутбук або ПК з зовнішньою звуковою картою та програмним забезпеченням (Steinberg Cubase 8.5 (або більш сучасна версія), Adobe Audition 1.6 (або більш сучасна версія), набір FabFilter TotalBundle 2017 (або більш сучасна версія) мікрофон вокальний класом не нижче Shure SM58, студійний мікрофон класом, не нижче Samson C03 з тримачем типу «павук», стійкою та поп-фільтром, інструментальний мікрофон класом не нижче AUDIX ADX51, Shure SM137, USB-пульт мікшерний мінімум з 2-ма мікрофонними каналами з компресорами на кожному та 2-ма незалежними pre/post-фейдерними AUXами, цифрове фортепіано з динамічною клавіатурою; DSP процесори REC-U формату, студійні навушники, студійні монітори ближнього поля, активні моніторні акустичні системи (2 шт.) з'єднані з 2-ма незалежними AUXами, мікрофонні стійки (типу «журавель») з тримачами для мікрофонів – 2шт., сценічні пюпітри – 2 шт.